

Συλλογή της Νομολογίας

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 6ης Νοεμβρίου 2014*

«Προδικαστική παραπομπή — Άρθρο 53, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου — Προδήλως απαράδεκτο — Μη παροχή επαρκών διευκρινίσεων σχετικά με το πραγματικό πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης και τους λόγους για τους οποίους είναι αναγκαία η απάντηση επί του προδικαστικού ερωτήματος»

Στην υπόθεση C-366/14,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, την οποία υπέβαλε το Budapesti XX., XXI. és XXIII. kerületi bíróság (Ουγγαρία) με απόφαση της 11ης Ιουλίου 2014, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Ιουλίου 2014, στο πλαίσιο της δίκης

Herrenknecht AG

κατά

Hév-Sugár kft,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. Toader (εισηγήτρια), εκτελούσα χρέη προέδρου του ογδού τμήματος, E. Jarašiūnas και C. G. Fernlund, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen

γραμματέας: A. Calot Escobar

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη, δυνάμει του άρθρου 53, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

- 1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 12, σ. 1), και του άρθρου 3, παράγραφος 1, της συμβάσεως σχετικά με το νόμο που εφαρμόζεται στις συμβατικές υποχρεώσεις, η οποία έχει ανοιχθεί για υπογραφή στη Ρώμη τη 19η Ιουνίου 1980 (ΕΕ L 266, σ. 1, στο εξής: Σύμβαση της Ρώμης).

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.

- 2 Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Herrenknecht AG (στο εξής: Herrenknecht), εταιρίας γερμανικού δικαίου, και της Hén-Sugár kft (στο εξής: Hén-Sugár), εταιρίας ουγγρικού δικαίου, σχετικά με αίτημα καταβολής μισθώματος.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Το άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001 προβλέπει τα ακόλουθα:

«Αν τα μέρη, από τα οποία ένα τουλάχιστον έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους, συμφώνησαν ότι ένα δικαστήριο ή τα δικαστήρια κράτους μέλους θα δικάζουν τις διαφορές που έχουν προκύψει ή που θα προκύψουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση, το δικαστήριο αυτό ή τα δικαστήρια του κράτους αυτού έχουν διεθνή δικαιοδοσία. Αυτή η δικαιοδοσία είναι αποκλειστική εκτός αν τα μέρη συμφώνησαν άλλως. Μια τέτοια συμφωνία διεθνούς δικαιοδοσίας πρέπει να καταρτισθεί:

- α) είτε εγγράφως είτε προφορικά με γραπτή επιβεβαίωση,
- β) είτε υπό τύπο ανταποκρινόμενο στην πρακτική που έχουν καθιερώσει οι συμβαλλόμενοι στις μεταξύ τους σχέσεις,
- γ) είτε, στο διεθνές εμπόριο, υπό τύπο ανταποκρινόμενο στις συνήθειες τις οποίες τα μέρη γνωρίζουν ή οφείλουν να γνωρίζουν και οι οποίες είναι ευρέως γνωστές σ' αυτού του είδους την εμπορική δραστηριότητα και τηρούνται τακτικά από τους συμβαλλομένους σε συμβάσεις του είδους για το οποίο πρόκειται στη συγκεκριμένη εμπορική δραστηριότητα.»
- 4 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της Συμβάσεως της Ρώμης προβλέπει τα εξής:

«Η σύμβαση διέπεται από το δίκαιο που επέλεξαν τα συμβαλλόμενα μέρη. Η επιλογή πρέπει να γίνεται ρητώς ή να συνάγεται σαφώς από τις διατάξεις της σύμβασης ή τα δεδομένα της υπόθεσης. Με την επιλογή αυτή, οι συμβαλλόμενοι μπορούν να ορίσουν το εφαρμοστέο δίκαιο στο σύνολο ή σε μέρος μόνο της σύμβασής τους.»

Το ουγγρικό δίκαιο

- 5 Οι διατάξεις του εθνικού δικαίου επαναλαμβάνουν, κατ' ουσίαν, τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 6 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, στις 11 Ιουλίου 2008, η Herrenknecht, ως εκμισθωτής, και η Hén-Sugár, ως μισθωτής, συνήψαν μικτή σύμβαση πωλήσεως και μισθώσεως, δυνάμει της οποίας η πρώτη εκμίσθωσε στη δεύτερη κατασκευαστικά μηχανήματα για τη διάνοιξη σηράγγων. Με τη σύμβαση αυτή, συμφωνήθηκε επίσης ότι η Herrenknecht θα πωλούσε στη Hén-Sugár τον εξοπλισμό τον οποίο αφορούσε η σύμβαση κατά τη λήξη της περιόδου μισθώσεως.
- 7 Η επίμαχη σύμβαση συνοδευόταν από πέντε παραρτήματα τα οποία αφορούσαν διαφορετικές πτυχές της και τα οποία περιελάμβαναν, κατά το αιτούν δικαστήριο, ρήτρες σύμφωνα με τις οποίες ορίζονταν ως αρμόδιοι, σε περίπτωση διαφοράς, είτε διαιτητές, όπως προκύπτει από το παράρτημα 1 της συμβάσεως αυτής, είτε τα δικαστήρια, όπως προκύπτει από τα παραρτήματα 2 και 4 της ως άνω συμβάσεως. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οριζόταν ότι ο ενάγων μπορούσε να επιλέξει, σε περίπτωση διαφοράς, μεταξύ των γερμανικών ή των ουγγρικών δικαστηρίων.

- 8 Ομοίως, σε περίπτωση διαφοράς, το παράρτημα 1 της επίμαχης συμβάσεως, σχετικά με την προμήθεια προϊόντων, όριζε ως εφαρμοστέο δίκαιο το γερμανικό, ενώ τα παραρτήματα 2 και 4 της ίδιας συμβάσεως, τα οποία αφορούσαν αντιστοίχως την προμήθεια προσωπικού και τους γενικούς όρους μισθώσεως, όριζαν ως εφαρμοστέο δίκαιο το ελβετικό.
- 9 Στο πλαίσιο προσφυγής σχετικά με αίτημα καταβολής μισθώματος, ασκηθείσας από τη Herrenknecht, το αιτούν δικαστήριο, κρίνοντας ότι τα μέρη έχουν προβλέψει στη μεταξύ τους σύμβαση ρήτρες οι οποίες έχουν διαφορετικό περιεχόμενο όσον αφορά τα αρμόδια δικαστήρια, προέβη σε αυτεπάγγελτη εξέταση της δικής του αρμοδιότητας.
- 10 Μολονότι επιβεβαιώνει ότι είναι κατά τόπον αρμόδιο βάσει της ουγγρικής νομοθεσίας για να επιληφθεί της υποθέσεως, το εν λόγω δικαστήριο διερωτάται εάν το ίδιο ή άλλο δικαστήριο οριζόμενο από τις συμφωνημένες μεταξύ των μερών ρήτρες δικαιοδοσίας έχει αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001 και εάν η Herrenknecht είχε το δικαίωμα να επιλέξει ελεύθερα μεταξύ των οριζόμενων στην επίμαχη σύμβαση δικαστηρίων.
- 11 Επιπροσθέτως, διερωτάται ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο στην προκειμένη περίπτωση, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 3, παράγραφος 1, της Συμβάσεως της Ρώμης και δεδομένου ότι τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν προβλέψει στα διάφορα παραρτήματα της επίμαχης συμβάσεως ως εφαρμοστέο δίκαιο τόσο το γερμανικό, όσο και το ελβετικό.
- 12 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Budapesti XX., XXI. és XXIII. kerületi bíróság ανέστειλε την ενώπιόν του διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Πώς πρέπει να ερμηνευθεί το άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001 όσον αφορά το ποιο δικαστήριο έχει αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία, όταν τα εμπλεκόμενα σε διαφορά συμβαλλόμενα μέρη έχουν, στους γενικούς όρους της συμβάσεώς τους, αναθέσει σε πλείονα διαφορετικά δικαστήρια την αρμοδιότητα για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από την εν λόγω σύμβαση: έχει το δικαίωμα ο ενάγων να επιλέξει ελευθέρως μεταξύ του καθορισθέντος δικαστηρίου με αποκλειστική δικαιοδοσία και εκείνου με προαιρετική δικαιοδοσία, και δύναται να συναχθεί ότι το αιτούν δικαστήριο έχει αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία;
- 2) Πώς πρέπει να ερμηνευθεί το άρθρο 3, παράγραφος 1, της συμβάσεως της Ρώμης όσον αφορά το ποιο είναι το εσωτερικό δίκαιο του οποίου οι ουσιαστικοί κανόνες είναι εφαρμοστέοι κατά τον έλεγχο της συμβάσεως όταν τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν, στους γενικούς όρους της συμβάσεως αυτής, καθορίσει το εσωτερικό δίκαιο πλειόνων [κρατών] ως το εφαρμοστέο στη σύμβαση αυτή δίκαιο;»

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 13 Δυνάμει του άρθρου 53, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του, όταν αίτηση ή προσφυγή είναι προδήλως απαράδεκτη, το Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία.
- 14 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η διαδικασία του άρθρου 267 ΣΛΕΕ αποτελεί μέσο συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, με την οποία το Δικαστήριο τους παρέχει τα στοιχεία ερμηνείας του κοινοτικού δικαίου που είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς επί της οποίας καλούνται να αποφανθούν (βλ., κατ' αυτή την έννοια, αποφάσεις Geistbeck, C-509/10, EU:C:2012:416, σκέψη 47 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και Impacto Azul, C-186/12, EU:C:2013:412, σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 15 Επίσης, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι η ανάγκη να δοθεί ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης που να είναι χρήσιμη για τον εθνικό δικαστή απαιτεί να ορίσει αυτός το πραγματικό και κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται τα ερωτήματα που θέτει ή, τουλάχιστον, να εξηγήσει τις πραγματικές περιστάσεις στις οποίες στηρίζονται τα ερωτήματα αυτά. Η απόφαση περί παραπομπής πρέπει επιπλέον να αναφέρει τους συγκεκριμένους λόγους που οδήγησαν τον εθνικό δικαστή να διερωτηθεί ως προς την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης και να θεωρήσει αναγκαία την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο (απόφαση Mulders, C-548/11, EU:C:2013:249, σκέψη 28 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 16 Αυτές οι απαιτήσεις, οι οποίες αφορούν το περιεχόμενο αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, ορίζονται ρητώς στο άρθρο 94 του Κανονισμού Διαδικασίας και αντικατοπτρίζονται επίσης στις συστάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τα εθνικά δικαστήρια, σχετικές με την υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων (ΕΕ 2012, C 338, σ. 1). Ιδίως από το σημείο 22 των εν λόγω συστάσεων, προκύπτει ότι το προδικαστικό ερώτημα πρέπει «να είναι πλήρες και να περιλαμβάνει όλα τα συναφή στοιχεία ώστε να παρέχει στο Δικαστήριο, καθώς και στους ενδιαφερόμενους που έχουν δικαίωμα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, τη δυνατότητα κατανόησης των πραγματικών περιστατικών και του κανονιστικού πλαισίου της υποθέσεως της κύριας δίκης» (βλ., κατ' αυτή την έννοια, διάταξη D'Aniello κ.λπ., C-89/13, EU:C:2014:299, σκέψη 20).
- 17 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι οι πληροφορίες οι οποίες περιλαμβάνονται στις αποφάσεις περί παραπομπής χρησιμεύουν όχι μόνον ώστε να είναι δυνατόν για το Δικαστήριο να δώσει χρήσιμες απαντήσεις, αλλά επίσης ώστε να παρέχεται στις κυβερνήσεις των κρατών μελών καθώς και στους ενδιαφερομένους η δυνατότητα να υποβάλλουν παρατηρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο Δικαστήριο απόκειται να μεριμνά ώστε να εξασφαλίζεται η εν λόγω δυνατότητα, λαμβανομένου υπόψη ότι, δυνάμει της διατάξεως αυτής, μόνον οι αποφάσεις περί παραπομπής κοινοποιούνται στους ενδιαφερομένους (βλ. διατάξεις Adiamix, C-368/12, EU:C:2013:257, σκέψη 24, και Mlamali, C-257/13, EU:C:2013:763, σκέψη 24).
- 18 Στην προκειμένη περίπτωση διαπιστώνεται ότι η απόφαση περί παραπομπής προδήλως δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις οι οποίες υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 15 και 16 της παρούσας διατάξεως.
- 19 Καταρχήν, μολονότι το αιτούν δικαστήριο προσδιορίζει το αντικείμενο της επίμαχης ένδικης διαφοράς, χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις, ως «αίτημα καταβολής μισθώματος», εντούτοις δεν εκθέτει τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζονται τα δύο ερωτήματα. Ιδίως, δεν αναφέρεται στην ύπαρξη ενδεχόμενου συνδέσμου μεταξύ του αντικειμένου της ως άνω διαφοράς και ειδικής συμβατικής ρήτρας περιεχόμενης στην επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης σύμβαση ή σε ένα από τα παραρτήματά της.
- 20 Εάν είχε εντοπισθεί τέτοιου είδους σύνδεσμος, για παράδειγμα, με τα παραρτήματα 2 ή 4 τα επίμαχης στην κύρια δίκη συμβάσεως, περίπτωση που η απόφαση περί παραπομπής δεν επιτρέπει, ωστόσο, να εκληφθεί ως δεδομένη, το αιτούν δικαστήριο θα ήταν αρμόδιο δυνάμει της αρχής της αναγνώρισεως της αυτονομίας της βουλήσεως των μερών περί δικαιοδοσίας και το μόνο εφαρμοστέο δίκαιο θα ήταν το ελβετικό.
- 21 Εν συνεχεία, ελλείπει επίσης σαφής διευκρίνιση αναφορικά με ενδεχόμενη αμφισβήτηση από τα μέρη της αρμοδιότητας του αιτούντος δικαστηρίου, δεδομένου ότι τούτο περιορίζεται να αναφέρει ότι εξακρίβωσε αυτεπαγγέλτως την αρμοδιότητά του. Τέτοιου είδους διευκρίνιση θα ήταν ιδιαίτερως χρήσιμη προκειμένου να επιβεβαιωθεί η βούληση των μερών όπως εκφράσθηκε με τις συμβατικές ρήτρες περί δικαιοδοσίας ή με εκείνες που ορίζουν το εφαρμοστέο δίκαιο.
- 22 Τέλος, και κατόπιν των συλλογισμών αυτών, το αιτούν δικαστήριο δεν εκθέτει με επαρκή σαφήνεια και ακρίβεια τους λόγους για τους οποίους διερωτάται ως προς την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης.

- 23 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο δεν είναι σε θέση να παράσχει χρήσιμη απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα και προσήκει, σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας, η διαπίστωση, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 53, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι προδήλως απαράδεκτη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 24 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σε αυτό απόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφαινεται:

Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως η οποία υπεβλήθη από το Budapesti XX., XXI. és XXIII. kerületi bíróság (Ουγγαρία), με απόφαση της 11ης Ιουλίου 2014 (υπόθεση C-366/14), είναι προδήλως απαράδεκτη.

(υπογραφές)